

Мати власне обличчя у колі яскравих індивідуальностей

Лариса Брюховецька

Томас Вінтерберг (Thomas Vinterberg, н.1969, Копенгаген) – кінорежисер, сценарист, продюсер. Поставив фільми: «Останній раунд» (к/м, 1993), «Хлопчик, який ходив задом наперед» (к/м, 1994), «Найбільші герої» (1996) «Урочистість» (1998, приз журі Каннського МКФ), «Все про любов» (2003), «Дорога Венді» (2005), «Повернення додому» (2007), «Субмаріно» (2010), «Полювання» (2012), «Подалі від шаленої юрми» (2015), «Комуна» (2016), «Курськ» (2018), «Ще по одній» (2020, премія «Оскар»).

Кінорежисер, сценарист, продюсер Томас Вінтерберг.

Серед сучасних кінорежисерів Данії одне з чільних місць належить Томасу Вінтербергу. Він народився в Данії і був наймолодшим студентом Данської національної кіношколи – в цей престижний заклад вступив, коли йому виповнилося лише 19 років. Його дипломна робота – «Останній раунд» (1993) – типова для тих часів замальовка про день з життя трьох молодих людей. Один з них – Ларс – покидає країну. Старе авто возить трьох друзів від пункту «а» до пункту «б». Ларс постійно вживає віскі – в салоні машини, на її даху, вдома, на східцях будинку сестри, на пірсі, врешті, в одязі кидається в холодне море й робить заплив. Ларс, одержимий алкоголем, кореспондується з персонажами «Ще по одній», що вийшов через 27 років. А ще обидві стрічки поєднує актор Томас Бо Ларсен, тоді ще юний і худий. Короткометражку нагородили у Мюнхені і в Тель-Авіві, що відчинило режисеру двері в кіноіндустрію Данії. Без паузи він знімає телефільм та короткометражку «Хлопчик, який ходив задом наперед» – історію про хлопчину, який після смерті брата виявляє у собі здатність повертати час назад. А вже 1996 року виходить його перша повнометражна стрічка «Величні герої», де він змішав чорну комедію і кримінальний трилер, чим полонив вітчизняну аудиторію. Фільм, який здобув чималий успіх у Данії, вирізняє чудовий сценарій, зрілий, детальний, цікавий, свіжий, сповнений смішних моментів, наскільки це можливо, щоб не зіпсувати кримінальну складову, яка поступово закручує дію. Актори Томас Бо Ларсен (Карстен) і Ульріх Томсен (Пітер) перевтілилися у вигаданих персонажів, які стали реальними людьми.

Привернути увагу несподіванкою

І в цей же час 26-річний Вінтерберг опиняється в центрі знакової кінематографічної події: Ларс фон Трієр долу-

чив його до спроби «відродити національне кіно з європейським світоглядом». 1995 року, в 100-річчя кіно, на симпозіумі в Парижі вони подали на розгляд Маніфест «Догма 95», доповнивши його «обітницею безшлюбності», де викладено правила для незалежних діячів мистецтва з метою забезпечення конкуренції з Голлівудом. «Такий маніфест послужив крайнім заходом проти високобюджетних проєктів і задав протилежні тенденції в кінематографі – зумисні посилення на важливу статтю «Одна тенденція у французькому кіно» Франсуа Трюффо (1932–1984), опубліковану в журналі *Cahiers du cinema* в 1954 році. Маніфест наполягав на відході від косметизму сучасного кіно, його передбачуваності й поверховості дії. «Обітниця безшлюбності» закликала до зйомок на натурі без бутафорії й декорацій і до використання ручної камери без спеціального освітлення. Вона забороняла використання музичного і звукового супроводу, що готувався окремо від зображення, і наполягала на тому, щоб дія фільму відбувалася «тут і зараз» із часовим і географічним реалізмом, а «жанрове кіно розглядалося як неприйнятне»¹.

Фільми «Ідіоти» Ларса фон Трієра та «Остання пісня Міфуне» Серена Крага-Якобсена (обидва – 1999), поставлені за цими правилами, привернули масову аудиторію, й «Догма 95» поступово ставала інтернаціональним явищем. Але своїх земляків випередив Томас Вінтерберг, роком раніше знявши «Урочистість» – найперший фільм за приписами «Догми». Звісно, «Догма» маніфестувала повернення до правди життя, що вже в середині ХХ століття здійснювали режисери італійського неореалізму, а після них молодь французької «нової хвилі». Та перехід на відео, а згодом

¹ Кино. Всемирная история. Гл. редактор Филлип Кемп. Пер. с англ. М: ООО «Магма», 2013. С. 476.

Мадс Міккельсен у фільмі «Полювання». Режисер Томас Вінтерберг. Данія, 2012.

на цифрові технології – полегшив роботу кінооператорам, котрі знімали фільми згідно з «обітницею». Камера могла відсторонено підглядати за персонажами в моменти, коли вони проявляють себе не кращим чином.

Сексуальні злочини за ширмою доброчинності

Переглядаючи «Урочистість» Вінтерберга, потрапляєш у побутове, обжите середовище, яке обіцяє таку саму обжиту і спокійну розповідь. Але автор фільму (а Томаса Вінтерберга слід віднести до авторів кіно) поступово підриває цей спокій і втягує нас у досі незнане пекло.

Уже з перших кадрів, від зустрічі братів Фрідріха і Мартіна (їх грають ті самі актори, що й у «Величких героях»), зрозуміло, що йтиметься про ювілей їхнього батька – Хельге Хансена. До великого заміського дому стікається численна родина, щоб відзначити 60-річчя його власника. У всіх на обличчях радісні усмішки й передчуття статусного бенкету та піднесеного настрою. Ювіляр, перш ніж вийти до гостей, запрошує старшого сина – Фрідріха – до себе, аби привітатися тет-а-тет, але той неохоче спілкується з батьком. Згодом стане зрозумілою причина цієї відстороненості й небажання спілкуватися.

Отже, вічна тема – батьки і діти? Сенс фільму – в розкритті непривабливої родинної таємниці. Реалістичні, більше того, натуралістичні сцени характеризують персонажів. Виразно окреслено характер молодшого сина Мартіна (Томас Бо Ларсен) з його скандальним тоном у спілкуванні з дружиною і з обслугою, хоча роздратування через побутові дрібниці не заважає йому запропонувати дружині «прилягти» перед урочистістю (саме за цей натуралістичний епізод сексу фільм критикували). Схоже, режисерові цей епізод був потрібен для підсилення фальші у стосунках. Тема фальші, неспівпадіння видимого і дійсного тут важливі. Вінтерберг, пропонуючи цю історію, постає як митець, що зриває маски й показує справжнє лице родинного «благополуччя». І подає це цілком реалістично.

У 1990-х – першій пол. 2000-х тема сексуальних збочень була поширеною в європейському кіно, і молодий постановник її загострив. Для цього йому і знадобилися заповіді «Догми 95». Різка зміна ракурсів, несподівані стрибки

камери, що підглядає за персонажами. В результаті виникає парадокс: з одного боку, камера покликана переконати у правдивості дійства, а з іншого – в силу того, що вона видає себе всюдисущою, виникає враження штучності.

Отже, перед нами історія родини, яка надійно зберігає статус кво, а насправді є неблагополучною. Старший син, якому надали можливість виголосити тост, повідомляє, що його батько – збоченець, він використовував своїх маленьких дітей для сексуального задоволення під назвою «прийняти ванну». Врешті, сестра Мартіна, травмована домаганнями, незадовго до ювілею покінчила з собою.

Гості, заскочені повідомленням, шоковані й хочуть покинути дім. Проте ключі від машин заздалегідь були в них вилучені та сховані. Тому вони залишаються, зберігаючи статусність події. Гра в ювілей триває, а Мартін та кілька розгніваних гостей тягнуть Фрідріха у парк і прив'язують до дерева, аби той не псував їм свята. Адаже вони зібралися не для того, щоб слухати про інцест. Краще сприйняти ці слова як фантазію Фрідріха, що і пробує донести присутнім його мати. Тим часом виникає відчуття амбівалентності, адже глядач може запитати і Фрідріха: чому, знаючи становище своєї сестри Лінди і поведінку свого батечка, він, уже успішний бізнесмен, не забрав сестру до себе? Тож скандальна історія, що лягла в основу драми, порушує не лише гостру проблему педофілії, а й проблему відповідальності родини.

Звинувачення важке: педофілія є злочином, який карається законом. Зрештою, Фрідріх таки отримує сатисфакцію, коли інша його сестра зачитає передсмертний лист Лінди, де та пояснила причину самогубства. Після цього Мартін відлупцював батька, який навіть не захищався.

«Фільм складний для сприйняття, він категорично не для всіх, – запевняє один із глядачів. – Дивитися чи ні це гостре і непривабливе, десь надміру натуралістичне, але дуже правдиве видовище, кожен вирішуватиме сам. Не вдаватися в сюжет, і не тільки тому, що фільм складний для переказу, а й для підтримки інтересу в майбутнього глядача. Робота ж усіх і кожного з акторського складу просто чудова. Жодного проходного персонажа! <...> «Урочистість» – це саме те кіно, що б'є по голові, що хвилює, настільки реалістично, що показане перестає здаватися чимось неможливим»².

Кара без злочину

А вже через 14 років вийде «Полювання», де сюжет «Урочистості» перевернутий з ніг на голову. Фільм починається із пересічного ранку в дитсадку – діти виготовляють різдвяні подарунки для своїх батьків. А п'ятирічна Клара вирішила вручити свій подарунок вихователю Лукасу, від якого, немов доросла жінка, чекає особливого до себе ставлення. Вона вручає йому подарунок і цілує в губи. Лукас пояснює, що так цілувати можна тільки своїх батьків, і повертає подарунок. Дитина ображена. Звідси і походить її вигадка про сексуальне збочення Лукаса...

² Глядач Дніпро: 14. 03. 2019. Кино-Театр.ру // <https://www.kino-teatr.ru/kino/movie/euro/22020/annot/>

Уява на ґрунті сексуальності провокує людей з її оточення. Режисер показує, до чого може призвести дитяча уява. Звинувативши ні в чому не винного вихователя дитячого садка Лукаса (Мадс Міккельсен), що він її «торкався», п'ятирічна Клара призвела до сказу спершу адміністрацію дитячого садка (його директорка, навіть не вислухавши Лукаса, роздає батькам брошури про педофілію), а потім усіх мешканців містечка, які перетворюються на стадо хижаків, що повірили дитячому наклепу і готові знищити ні в чому не винного чоловіка. Пристрасті нагромаджуються, немов снігова лавина. Дитина, яка почала усвідомлювати наслідки, каже матері: «Я сказала дурницю, але всі тільки про це і говорять...» Проте мати не реагує на ці слова, бо «Діти не обманюють!», і всі вірять у те, чого не було. «Полювання» Вінтерберга традиційно занурює у побутове, обжите середовище, яке обіцяє таку ж побутову історію. Та, виявляється, у цій провінційній тиші може статися неочікуване, бо спровокувати шквал ненависті й загрози ні в чому не винній, порядній людині дуже легко. Дійшло навіть до арешту, але, обстеживши будинок Лукаса, де немає нафантазованого підвалу, куди він, мовляв, приводив дітей, поліцейські його відпускають. Але пристрасті не вщухають – Лукасу не дозволяють купувати продукти в магазині – продавець б'є його. Але врівноважений Лукас дає кривдникові здачі. Після цього його залишили у спокої, та обструкція триває – «колективне несвідоме» взяло гору над правдою.

Чим же пояснити таку неадекватну агресію ще вчора нормальних людей? Чи не тим, що мало потрібно, аби люди перетворилися у хижаків? Чи не тим, що в респектабельному середовищі маленького містечка, де всі всіх знають, людям нудно, і вони підсвідомо прагнуть подій, скандалів, несподіванок, аби скрасити своє безбарвне життя. Достатньо мізерного приводу, щоб спрацював стадний інстинкт. Фільм мав широкий резонанс, а Мадс Міккельсен здобув у Каннах приз за найкращу чоловічу роль.

Для уважного погляду очевидно: конфлікт загострений зумисне. В обох фільмах Вінтерберг виявив схильність до конфліктних ситуацій та експериментів у дослідженні реакції на них соціуму. Для нього як митця незаперечним є значення конфлікту для драматургії, а як для людини, що формувалася у соціумі, необхідним є їх ретельне дослідження. Виводячи на суд людський «демонів», він, очевидно, хоче зачаклувати їх, попередивши глядачів про імовірність і можливість у реальності запропонованих сюжетів.

Розширення горизонту

Після «Урочистості» Томас Вінтерберг приймає привабливу пропозицію: події наступних двох фільмів розгортаються у Сполучених Штатах. Сценарій першої англомовної картини «Все про кохання» (Німеччина, Данія, США) він написав спільно з Могенсом Руковим. Зрозуміло, що його критичний погляд нікуди не зник, але почав він із жанру несподіваного. Це наукова фантастика: планеті загрожує катастрофа, вирують природні катаклізми. Найвірогіднішою причиною цього є людська черствість

Леа Сейду, Матіас Шонартс у фільмі «Курськ». Режисер Томас Вінтерберг. Франція, 2018.

і відсутність любові. Це руйнує тонку шкаралупу нашого світу. Сюжет розгортається докола стосунків колишнього подружжя Джона й Олени, уславленої російської фігуристки – її рішення піти з професії призводить до несподіваних наслідків. У головних ролях знялися гострохарактерні актори: Шон Пенн, Хоакін Фенікс та Клер Дейнс. Очевидно, твердження критики, що Вінтерберг зняв насамперед іронічний коментар до внутрішньосоціального настрою в США після теракту 11 вересня, відповідає дійсності.

Наступний «американський» фільм – «Дорога Венді» (2005, Данія, Франція, Німеччина, Великобританія) – Вінтерберг поставив за сценарієм Ларса фон Трієра. В ньому розповідається, як у бідному шахтарському містечку Істерслоуп у Західній Вірджинії, що дуже нагадує трієрівські Догвіль і Мандерлей, Дік (Джеймі Белл) знаходить пістолет. Незважаючи на свій миролюбний характер, він починає відчувати до нього ніжну прихильність: називає його Венді і ставиться до нього як до коханої жінки. Поступово до нього приєднуються тінейджери з його містечка – й у занедбаній шахті Дік організовує таємний клуб любителів зброї під назвою «Денді». Головний закон клубу – не використовувати пістолети за призначенням. Однак незабаром членам клубу доведеться усвідомити, що правила існують для того, щоб їх порушувати.

Критики тлумачили фільм як алегорію на світовий порядок 2003 року, коли тривала криза в Іраку, і США ввели в цю країну війська заради збереження світового порядку. Фільм особливого успіху не здобув, але на Московському МКФ його нагородили «Срібним Георгієм» за найкращу режисерську роботу – росіяни задовольнили «антиамериканський» послит твору. Війна в Іраку оголила проблеми анахронізму форми Радбезу ООН. І якщо після сеансів хтось із американської публіки відчував себе ображеним, то не цього домагалися Вінтерберг з Трієром. Їхнім завданням було лише зафіксувати те, що відбулося насправді³.

Отже, Вінтерберг належить до режисерів, які, працюючи

³ Искусство кино. 2006, № 6.

у своїй країні, звертаються до подій і в країнах зарубіжних – після картини «Дорога Венді» через 13 років виходить «Курськ» про катастрофу на російському підводному човні й загибель екіпажу, частину якого норвежці могли б урятувати, якщо б на це дала згоду російська влада. В локальних історіях, що начебто не претендують на щось більше, глядачі прочитують образ країни.

Знову вдома

Після «американських» фільмів режисер знімає «Повернення додому» (2007, Данія, Швеція). Пишну зустріч, яку знаменитому співакові влаштовують земляки, постійно порушують якісь непередбачувані події. Вони насамперед пов'язані з Себастьяном, офіціантом ресторану-готелю. Він знає від матері, що його батько покінчив життя під колесами поїзда. Насправді ж його батьком і є отой знаменитий співак, який нічого про своє батьківство не видав. Режисер, іронічно подаючи різні перипетії, значну увагу надає бенкету, його ретельній підготовці, включно з вишуканими стравами для почесного гостя, котрий «нічого не їсть». Врешті кульмінація: спустошений славою оперний співак знову набуває смаку до життя після зустрічі з сином. В образі знаменитого оперного співака (в цій ролі – той-таки Томас Бо Ларсен), котрий ошчасливилює своїм візитом данське містечко, ймовірно, є щось автобіографічне. Принаймні, факт повернення. Фільм належить до жанру чорної комедії і засвідчує почуття гумору Томаса Вінтерберга. В центрі уваги – родина, батьківство, але вже під новим кутом зору – постановець любить гратися з однотипними сюжетами, перевертаючи їх з ніг на голову. Хтось із критиків стверджував, що «картини Вінтерберга неодмінно поєднують неспішний, при цьому невідворотний темп, безпросвітні хмари й невловимий дух холодної, стриманої і непривітної Скандинавії». «Повернення додому» спростовує цю характеристику, нагадуючи балканські фільми абсурду. Але далі – знову «безпросвітні хмари».

Неблагополучні

Фільм «Субмаріно» (Данія, Швеція) за романом Юнаса Бенгтссона вийшов 2010 року. В центрі – двоє неблагополучних братів: один нещодавно вийшов із в'язниці і зловживає алкоголем, а другий – закінчений наркоман. Обидва пережили травму дитинства. Їхня мати-одиначка, яка була в постійному запої, покидала на братів третього, щойно народженого сина. Діти самі годували малюка, крали для нього харчування в супермаркеті, дали йому ім'я. Але одного разу не доглядили – малюк помер, і це відбилося на психічному самопочутті. Та все-таки «Субмаріно» не виглядає безнадійно. Новачки в кіно – Якоб Седергрєн і Петер Плаугборг – у ролях братів органічні. Структура фільму також не банальна – він побудований з кількох блоків, причому у двох центральних, де фігурують брати, деякі епізоди повторюються, але подаються під іншим кутом зору. Показуючи чимало подій, режисер дотримується чіткого ритму. Роботу відзначили в Данії премією «Боділ» як найкращий фільм року.

Різкий перепад стилю

Після важкої для сприйняття драми Вінтербергу випала можливість спробувати сили у фільмі абсолютно не схожому з попередніми – зняти романтичну мелодраму. Й оскільки режисер уже довів, що діапазон його творчості широкий, йому запропонували перенести на екран відомий роман британського автора Томаса Гарді «Подалі від шаленої юрми» (1874) з циклу «Романи характерів і середовища». 2015 року виходить фільм під тією ж назвою спільного виробництва Великої Британії, США і Данії. На головну роль Бетшеби Еверден режисер запросив британську акторку Кері Малліган, котра вже поринала у ХІХ століття, власне, свою кінокар'єру почала з ролі Кетрін Беннет в екранізації роману Джейн Остін «Гордість та упередження». Тож вона природно почувалася в костюмах тої доби, для неї звичною була їзда верхи. Її героїня виросла сиротою, не боялася фізичної роботи, завжди і в усьому покладалася тільки на себе. Закоханого в Бетшебу Габрієля зіграв бельгієць Матіас Шонартс. Після невдалих любовних перипетій дівчина таки знайде своє справжнє щастя. Історія кохання жива і захоплива. Життєва драма стає чудовим зразком високохудожнього кіно, в якому все прекрасне – гра акторів, костюми і мальовничі пейзажі.

З дитячих вражень

Родинні історії – невичерпні, їх можна розповідати безкінечно – в цьому постійно переконує Вінтерберг. В основі фільму «Комуна» (2016) – його власна однойменна п'єса, він спирався на свій досвід життя в комуні (хоча, мабуть, життєвий досвід мав місце і в попередніх фільмах). 1970-ті роки. Ерік (Ульріх Томсен) разом з дружиною Анною (Тріна Дюргольм) і 14-річною донькою Фреєю переїжджають жити у великий будинок у престижному районі Копенгагена, який дістався йому у спадок. Анна вмовляє чоловіка здати кілька кімнат у домі. Таким чином утворилася комуна з дев'яти осіб, які через якийсь час стають, ніби одна родина. Про фільм пишуть, що в ньому відчувається ностальгія за тим часом. Таке враження може скластися з його першої половини, коли все благополучно й родинну атмосферу формує турботлива Анна, яка працює ведучою на телебаченні та вмє смачно готувати. Але далі все змінюється: жінці доведеться дуже пошкодувати, що вона наполягла не продавати будинок, як цього хотів її чоловік, а створити колектив, що, на її переконання, зробить життя веселішим, ніж у звичному родинному колі. Але її чоловіка більше влаштовують не галасливі вечери з пивом і вином, а інтимність, можливість відпочити після напруженої роботи (Ерік – архітектор і викладач). Тому не дивно, що його зваблює і «привласнює» інша жінка, і він без особливих емоцій повідомляє дружині, що має коханку – студентку Емме (Хелене Рейнгор Неуман). Це означає, що Анна йому більше не потрібна. Він приводить у «комуна» свою молоду пасію. Проте, як виявилось, не все в житті піддається усупільненню: страждання покинутої Анни, правдиво передане Тріною Дюргольм, є не тільки її травмою – руйнується атмосфера невимушеності й благополуччя, що

панувала в колективі. Коли ж колектив вирішив, що Емма має покинути помешкання, Ерік впадає в істеріку. Свідки драми не знають, чим допомогти бідолашній Анні, всі зайшли в глухий кут. Врешті голос подає її донька і пропонує матері покинути цей дім. Що та і робить. Жінка, якій спала на думку ідея комуни, змушена позбутися і комуни, і рідних. Ось такий ефект бумеранга. Тріна Дюргольм здобула «Срібного ведмеда» на Берлінале-2016 за найкращу жіночу роль.

Трагедія у Баренцовому морі

«Курськ» (2018) знято за книгою американського журналіста Роберта Мура «Час помирати. Нерозказана історія трагедії “Курська”». 2000 року під час навчань у Баренцовому морі на атомному підводному човні «Курськ» стався вибух навчальної торпеди – човен розвалюється й опускається на дно. Більша частина екіпажу гине, тільки 23 підводники зі 118-ти залишаються в живих. Серед них Аверін. Північний флот намагається своїми силами врятувати тих, хто вцілів, але марно. Допомогу, яку пропонують іноземці, зокрема, британець Девід Рассел, Росія приймати не поспішає. За версією авторів фільму, частину екіпажу вдалося б врятувати, якби російське командування раніше допустило до рятувальних робіт норвезьке та британське судна. Для того, щоб дивитися цю трагедію, показану з високою мірою достовірності, потрібно мати міцні нерви. Томас Вінтерберг після прем'єри в Торонто сказав, що його завданням було не тільки розповісти про трагедію людей, приречених на смерть далеко від рідних, а й показати зіткнення героїв-одинаків з бюрократичною машиною. Режисер розповів про катастрофу в країні, де інтереси держави завжди були вищими за будь-яке людське життя. Його насамперед цікавили люди та їхні дії в умовах екстремальної ситуації, де справжній героїзм одних нашоухується на стіну з установок часів «холодної війни» у головах інших. Режисер акцентує увагу на душі товариськості підводників та їхніх родин. Фільм – данина пам'яті жертвам цієї трагедії, він змушує співпереживати героям⁴. На роль головного героя – капітан-лейтенанта Аверіна – режисер запросив Матіаса Шонартса (саме цей актор умовив Вінтерберга зняти «Курськ»), а його дружину Тетяну зіграла Леа Сейду (зовнішні дані французької акторки дозволили їй перетілитися в росіянку). Продюсер фільму – Люк Бессон. «Зйомки мали початися у вересні 2016 року, але їх довелося відкласти через те, що Міністерство оборони РФ не видало дозволу на зйомки на території Росії, які мали протривати близько місяця. За повідомленням американського журналу The Hollywood Reporter, спершу Міноборони РФ зацікавилася ідеєю зйомки й обіцяло співробітництво зі знімальною групою, але згодом відмовилося співпрацювати з міркувань державної таємниці»⁵.

І знову вдома

Після цієї трагедії Томас Вінтерберг занурився у психологію данських чоловіків середнього віку. Справді, у фільмі «Ще по одній» (2020) режисер розробляє улюблену тему родинних стосунків, обравши кут зору, на який не завжди звертають увагу, а саме: що штовхає чоловіків, навіть добре забезпечених і з благополучних родин, на пияцтво. Чим пияцтво в компанії друзів таке привабливе? Сповнений дотепності фільм – це тверезий і правдивий погляд на нетверезих, на те, як життя з роками висмоктує з людей соки. І що слід робити, аби подолати інертність, оновити стосунки, відчутти приплив нових сил. Рецепт, який знайшли для себе четверо персонажів стрічки, не для всіх придатний – один із них загинув, іншого покинула дружина, яку він кохає, – і це сприймається не як прохідні події, а як катастрофа, викликана самими ж персонажами, що пустилися берега. Епізоди «вживання напоїв» розіграні відомими акторами переконливо. Фільм цікавий і для шанувальників творчості Мадса Міккельсена, якого режисер таки змусив станцювати відчайдушний танець у фіналі.

Режисер у пору професійної зрілості цілком заслужено здобув престижні європейські нагороди й «Оскара».

Видання Variety повідомило, що Томас Вінтерберг зніме серіал «Сім'ї, схожі з нашими» за сценарієм, який він пише у співавторстві з Бо Х. Хансеном. Дія відбуватиметься влітку в Данії, де звичний життєвий устрій ось-ось буде зруйнований страшним стихійним лихом. В міру того, як повині охоплює країну, данці поступово евакуюються. Людям доводиться прощатися з тим, що вони люблять, до чого звикли. В одну мить уся власність знеціниться, долі зміняться, а удача буде на боці лише деяких мандрівних данців. Як бачимо, 53-річний режисер порушує проблему глобального потепління та його наслідків.

Вінтерберг віддав данину постановочному, костюмному фільму, він заглиблювався в деталі американської дійсності під кутом зору взаємин людини і зброї, пронизавши ці взаємини ліричною атмосферою, віддав чимало зусиль на постановку «Курська», але все-таки лейтмотивом і сенсом його творчості була людина, яка мешкає в його рідній Данії, її внутрішній світ, емоції, стосунки з близькими. Й незалежно від того, ким є ця людина, цінність її світу неzapеречна, досвід важливий. Данський режисер невтомно досліджує психологію людини і соціуму.

Підсумовуючи, можна сказати: хоча творчість Вінтерберга – як в уподобаннях, так і в стилістиці – досить різно-рідна, в його картинах є чимало спільного. А саме: вміння говорити з гумором про серйозне, правда повсякдення, включно з непривабливими сторонами життя, володіння різними жанрами – від сімейної драми до фільму-катастрофи. Йому притаманна міжкультурна дифузія – він занурюється в середовище різних країн і навіть різних історичних часів (хоча переважно досліджує сучасність). Відсутність фальші, правдивість і найвищий ступінь природності роблять свою справу: глядач переймається зображуваною дійсністю, співпереживає персонажам.

⁴ Кино-Театр.РУ// <https://www.kino-teatr.ru/kino/news/y2019/10-6/19301/>

⁵ Медуза. 11.08.2018.